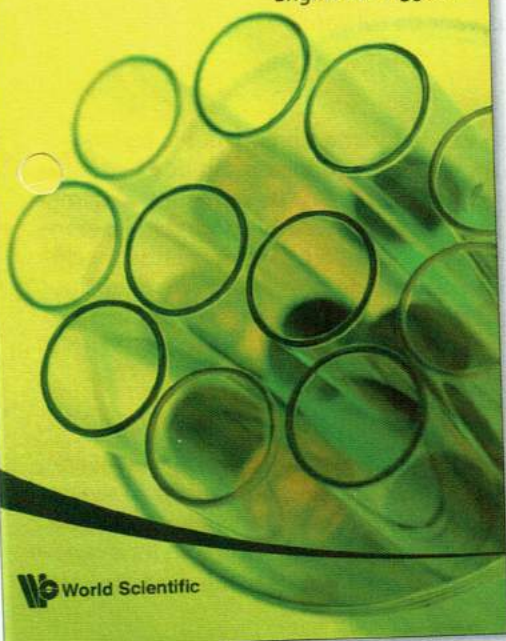

EEUWIG VERDACHT

Waarom chemici zo moeilijk uit het verdomhoekje zijn te krijgen.

The Public Image of Chemistry

edited by
Joachim Schummer
Bernadette Bensaude-Vincent
Brigitte Van Tiggelen

World Scientific

Volgens de samenstellers klagen chemici al eeuwen over hun slechte naam en verzinnen ze er van alles op (er 'moleculaire wetenschappen' van maken bijvoorbeeld) maar wordt er nooit serieus wetenschappelijk onderzoek gedaan naar de culturele en historische context van die reputatie. De bundel bevat twaalf essays die dat wél proberen. Zo gaat er een over films met een chemisch thema: auteur Peter Weingart heeft er 222 bekeken. Hij concludeert dat

(1818), de eerste moderne *mad scientist*. Zulke geleerden maken zich schuldig aan *hybris*, de gedachte dat ze God zelf kunnen overtreffen. Waarmee de afkeer van chemie ineens religieuze trekjes krijgt. Het werkt nog steeds zo: recent onderzoek toont aan dat 7 van de 10 Amerikanen nanotechnologie veroordelen, om exact dezelfde reden.

TIJDLOOS

Popularisering van die verguisde chemie blijkt ook niets nieuws. Begin negentiende eeuw staken pioniers als Humphrey Davy en Justus von Liebig er al veel moeite in. Ook in Nederland verschenen rond 1850 hele reeksen populair-chemische boeken, zo vertelt de Maastrichtse historicus Ernst Homburg. Veel opleveren deed al die moeite echter niet. In Nederland ging het volgens Homburg mis toen de nadruk steeds meer naar de toepassingen verschoof. Uiteindelijk zag het publiek geen verschil meer tussen chemie en chemische industrie, en vond ze allebei stinken. Waarbij wordt aangekend dat de industrie 100 jaar later dezelfde fout maakte, zodat er nu een tekort aan chemici is.

Voor cynici is *The Public Image of Chemistry* een boek om van te smullen. Maar misschien dat beroepswetenschapspopulariseerders het beter niet kunnen lezen. Het zou wel eens demotiverend kunnen werken. |

ARJEN DIJKGRAAF

Dus u dacht dat het imagoprobleem van de chemie een overblijfsel is van de jaren zeventig en dat een bescheiden investering in propaganda de ogen der mensheid weer zal openen? Vergeet het maar. Het huidige clichébeeld van de scheikundige die een met vloeistof gevulde rondkolf tegen het licht houdt, is in wezen niets anders dan het laatmiddeleeuwse clichébeeld van de kwakzalvende alchemist die aan uroscopie oftewel piskijken doet. En in de tussentijd zijn er maar een paar korte periodes geweest waarin de chemie níet met wantrouwen werd bekeken. Dat wordt pijnlijk duidelijk bij het lezen van de bundel *The Public Image of Chemistry*.

het merendeel op de een of andere manier angstaanjagend is. *Nature*-redacteur Philip Ball schrijft over recente Amerikaanse auteurs, die de chemie graag opvoeren als kwade genius achter de verloedering der mensheid. Anderen reconstrueren de geschiedenis van de scheikunde vitrines in het Londense Science Museum of halen herinneringen op aan de hilarische Amerikaanse wetenschapspopularisering uit de jaren dertig.

TIJDLOOS

Wellicht nog interessanter zijn de bijdragen die laten zien dat de foute chemicus een tijdloos verschijnsel is. In de *Canterbury Tales* (rond 1390) staat al een geestelijke te kijk die bijklust als alchemist. Bekendere voorbeelden zijn Faust en vooral Frankenstein

Joachim Schummer, Bernadette Bensaude-Vincent en Brigitte Van Tiggelen (eds.),
The Public Image of Chemistry,
World Scientific Publishing, Londen.
ISBN 978 981 277 584-9. 46,99 euro